

Sygn. akt IC 2310/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2016r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSR Joanna Kończyk

Protokolant: A. M.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 maja 2016 r. w S. sprawy

z powództwa J. Ś., L. K.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki J. Ś. kwotę **7000,06 zł** (siedem tysięcy złotych i 06/100) z odsetkami ustawowymi od dnia 18.06.2010 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty, przy czym pozwany odpowiada za zapłatę tej należności in solidum z R. Ł., którego obowiązek zapłaty wynika z prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym referendarza sądowego Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 25 lipca 2014 r., sygn. I Nc 3573/13,

II. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki J. Ś. kwotę **2342,32 zł** (dwa tysiące trzysta czterdzieści dwa złote i 32/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, przy czym pozwany odpowiada za zapłatę tej należności do kwoty 1305 zł (tysiąc trzysta pięć złotych 00/100) in solidum z R. Ł., którego obowiązek zapłaty wynika z prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym referendarza sądowego Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 25 lipca 2014 r., sygn. I Nc 3573/13,

III. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki L. K. kwotę **12.706,76 zł** (dwanaście tysięcy siedemset sześć złotych i 76/100) z odsetkami ustawowymi od dnia 15.06.2010 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty, przy czym pozwany odpowiada za zapłatę tej należności in solidum z R. Ł., którego obowiązek zapłaty wynika z prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym referendarza sądowego Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 25 lipca 2014 r., sygn. I Nc 3573/13,

IV. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki L. K. kwotę **3053,00 zł** (trzy tysiące pięćdziesiąt trzy złote i 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu przy czym pozwany odpowiada za zapłatę tej należności do kwoty **2576,00 zł** (dwa tysiące pięćset siedemdziesiąt sześć złotych i 00/100) in solidum z R. Ł., którego obowiązek zapłaty wynika z prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym referendarza sądowego Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 25 lipca 2014 r., sygn. I Nc 3573/13.

Sygn. akt I C 2310/14

UZASADNIENIE

Powódki J. Ś. i L. K., reprezentowane przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniosły o wydanie nakazu zapłaty i zasądzenie w nim od pozwanych (...) S.A. w W. solidarnie na rzecz powódki J. Ś. kwoty 7000,06 zł z odsetkami

ustawowymi od dnia 18 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty, zaś na rzecz powódki L. K. kwoty 12.706,76 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 15 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty, a nadto zasądzenia na rzecz każdej z powódek kosztów procesu według norm przepisanych. W razie wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty przez pozwanych pełnomocnik powódek wniósł o zasądzenie kwot jak wyżej.

Uzasadniając żądanie pozwu pełnomocnik powódek wskazał, iż w dniu 12 stycznia 2010 r. w wyniku prowadzonych przez R. Ł., w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, prac remontowo-budowlanych w lokalu mieszkalnym nr (...), znajdującym się w budynku położonym w S., przy ul. (...), stanowiącym własność E. W., doszło do uszkodzenia położonych powyżej lokali mieszkalnych tj. lokalu nr (...) stanowiącego własność J. Ś., lokalu nr (...) stanowiącego własność L. K. oraz lokalu nr (...), do którego tytuł prawny przysługuje J. Ł.. Bezpośrednią przyczyną zaistniałych szkód było zburzenie ściany nośnej bez odpowiedniego zabezpieczenia elementów konstrukcyjnych budynku. Uszkodzenia zostały stwierdzone zarówno w protokołach szkody, jak w opinii rzeczoznawcy budowlanego M. W. z marca 2011 r. Nadto prowadzone w lokalu nr (...) roboty budowlane stanowiły samowolę budowlaną, co zostało potwierdzone decyzją Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego. W wyniku interwencji powódek właścicielka remontowanego lokalu mieszkalnego złożyła oświadczenie o pokryciu szkód, a następnie wskazała nr polisy ubezpieczeniowej wykonawcy robót-R. Ł.. Powódki zwróciły się do administratora budynku o zgłoszenie powstałych szkód do ubezpieczyciela R. Ł.. Pozwany ubezpieczyciel po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego oddalił zgłoszone roszczenia. Powódki odwołały się od decyzji ubezpieczyciela, ale ten podtrzymał swoje stanowisko. Ubezpieczyciel uzasadniał swoją decyzję treścią decyzji Powiatowego Inspektora budowlanego z dnia 30.04.2010 r. argumentując, iż powódki nie wykazały, aby istniał niewątpliwy związek przyczynowo-skutkowy między pracami remontowo-budowlanymi prowadzonymi przez R. Ł. a szkodą. Pełnomocnik powódek wskazał, że wbrew twierdzeniom pozwanego ubezpieczyciela nie zostały sporządzone żadne protokoły oględzin wykonane przez ubezpieczyciela, za kolei (...) nie jest organem do którego obowiązku należy przeprowadzanie wizji w uszkodzonych lokalach, lecz stwierdza on jedynie nieprawidłowości w realizowanych robotach budowlanych. Rzeczoznawca budowlany, wpisany na listę biegłych sądowych prowadzoną przez Prezesa Sądu Okręgowego w Koszalinie przeprowadził oględziny lokali mieszkalnych powódek i ustalił, że jedynym winnym uszkodzeń tych lokali jest R. Ł.. M. W. sporządził również kosztorys inwestorski. Stosowanie do jego wyliczeń wartość szkód w lokalu J. i M. Ś. wyniosła 7000,06 zł, w lokalu L. K. 12706,76 zł, a w lokalu J. Ł. 9.721,74 zł. Powódki odwołały się ponownie, ale pozwany ubezpieczyciel nie zmienił swojego stanowiska. Również po złożeniu przez powódki skargi do Rzecznika Ubezpieczonych, pozwany ubezpieczyciel odpowiadając na żądanie Rzecznika stwierdził, że odmowa wypłaty odszkodowania była uzasadniona.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 25 lipca 2014 r., sygn. I Nc 3573/13, referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Słupsku orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Nakaz zapłaty sygn. I Nc 3573/13 uprawomocnił się wobec pozwanego R. Ł. w dniu 8 października 2014 r. (k. 408)

Od nakazu zapłaty sprzeciw złożył **pozwany Towarzystwo (...) S.A. w W.**, reprezentowane przez pełnomocnika w osobie adwokata, zaskarżając nakaz zapłaty w całości i wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pełnomocnik pozwanego wskazał, że kwestionuje powództwo co do zasady i wysokości. Pełnomocnik pozwanego podniósł, że odpowiedzialność ubezpieczyciela ma charakter akcesoryjny i istnieje o tyle, o ile istnieje odpowiedzialność pozwanego R. Ł.. Powódki w żaden sposób nie wykazały, a nawet nie uprawdopodobniły, że szkoda powstała we wskazanych przez nie okolicznościach, z winy pozwanego R. Ł.. W świetle zebranego w postępowaniu likwidacyjnym materiału dowodowego do powstania części szkód w ogóle nie mogło dojść w wyniku prowadzonych w przedmiotowym lokalu prac, część zaś jest wynikiem prac wykonywanych w związku z instalacją centralnego ogrzewania. W ocenie pełnomocnika pozwanego powódki nie wykazały przesłanek odpowiedzialności deliktowej R. Ł.. Z daleko idącej ostrożności pełnomocnik pozwanego wskazał, że kwestionuje powództwo co do wysokości, wskazując, iż powódki przedstawiły na tę okoliczność jedynie dokument prywatny. Wreszcie pełnomocnik pozwanego ubezpieczyciela wskazał na zapisy OWU, podnosząc, że nie wiadomo, czy prace wykonywane przez R. Ł. miały

związek z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, nadto odpowiedzialność pozwanego ubezpieczyciela jest wyłączona w przypadku szkód powstałych wskutek działania młotów pneumatycznych lub kafarów, jak również powstałych w związku z prowadzeniem prac wyburzeniowych i rozbiórkowych. Wreszcie pozwany ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody wyrządzone przez osoby nie będące pracownikami ubezpieczonego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. W. zawarła ustną umowę z R. Ł., (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe (...) R. Ł. w S., na podstawie której R. Ł. zobowiązał się w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, przeprowadzić prace remontowo-budowlane w lokalu mieszkalnym nr (...) stanowiącym własność E. W., położonym w S. przy ul. (...)

dowód: zeznania świadka E. W. k. 385, oświadczenie R. Ł. w aktach szkody,

W dniu 14 grudnia 2009 r. E. W. dokonała w Wydziale Administracji Budowlanej Urzędu Miejskiego w S. zgłoszenia robót w lokalu nr (...) przy ul. (...) w S. polegających na wymianie starych tynków, wymianie instalacji elektrycznej aluminiowej na miedzianą, rozebraniu ścianki działowej z desek, wymianie okien (z zachowaniem istniejących podziałów i wymiarów okien), remoncie instalacji wodno-kanalizacyjnej, określając termin rozpoczęcia robót na dzień 15 stycznia 2010 r.

dowód: postanowienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w S. z dnia 24.03.2010 r.

W dniu 12 stycznia 2010 r. R. Ł. i jego pracownicy, działając na zlecenie E. W., dokonali prac w lokalu nr (...) przy ul. (...), polegających na rozebraniu ścianek działowych, a także częściowym rozebraniu ściany konstrukcyjnej (środkowej). Prace te zostały wykonane bez uzyskania przez E. W. wymaganego prawem pozwolenia na budowę.

dowód: odpis postanowienia Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w S. z dnia 24.03.2010 r. k. 22-26, oświadczenie R. Ł. k. 40, umowa pomiędzy Aresztem Śledczym w S. a R. Ł. w aktach szkody, zeznania świadka J. Ł. k. 343-344, zeznania świadka E. W. k. 385

W dniu 15 stycznia 2010 r. M. K., J. Ś. i J. Ł. zgłosiły Przedsiębiorstwu (...) w S. jako zarządcy Wspólnoty Mieszkaniowej (...) przy ul. (...), że wskutek prac remontowych prowadzonych w lokalu nr (...), w lokalach mieszkalnych nr (...) powstały uszkodzenia polegające na popękaniu ścian, sufitów, glazury i niedomykaniu się drzwi. Powstały również uszkodzenia ścian na klatce schodowej:

dowód : odpis pisma k. 27

W okresie wykonywania umowy zawartej z E. W., R. Ł., jako prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe (...) R. Ł. w S., miał zawartą umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej z (...) S.A. w W., potwierdzoną polisą seria (...). Integralną część umowy stanowiły Ogólne Warunki Ubezpieczenia INTER PARTNER, przyjęte uchwałą Zarządu (...) Polska nr (...) z dnia 31.08.2007 r.

okoliczność przyznana

Postanowieniem z dnia 24 marca 2010 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego wydał postanowienie, którym nakazał wstrzymanie robót budowlanych polegających na przebudowie lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) w S., wykonywanych przez właściciela lokalu E. W. bez wymaganego prawem pozwolenia na budowę

dowód: odpis postanowienia k. 52-53

Decyzją z dnia 30 kwietnia 2010 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego nałożył na E. W. obowiązek wykonania odciążeniu stropu w lokalu mieszkalnym nr (...) budynku przy ul. (...) w S. poprzez usunięcie ciężkiej polepy izolacyjnej

na ślepych pałapie i zastąpienie jej wełną mineralną w celu doprowadzenia już wykonanych samowolnie robót polegających na przebudowie tego lokalu od stanu zgodnego z prawem.

dowód: odpis decyzji k. 54-56

27 kwietnia 2010 r. Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w S., działając na wniosek członków Wspólnoty Mieszkaniowej (...) przy ul. (...), zawiadomiło o powstaniu szkody w lokalach mieszkalnych nr (...) przy ul. (...) S.A. w W., jako ubezpieczyciela R. Ł. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe (...) R. Ł. w S..

dowód: odpis pisma k. 29

L. K. zgłosiła szkodę z dnia 12 stycznia 2010 r. (...) Towarzystwu (...) w W. w dniu 14 maja 2010 r.

dowód: zgłoszenie szkody k. 31, oświadczenie k. 32

J. Ś. zgłosiła szkodę z dnia 12 stycznia 2010 r. (...) Towarzystwu (...) w W. w dniu 17 maja 2010 r.

dowód: zgłoszenie szkody z załącznikiem k. 33-34, oświadczenie k. 35

Decyzjami z dnia 9 lipca 2010 r. (...) S.A. w W. odmówiło J. i M. małżonkom Ś. oraz L. K. wypłaty odszkodowań z tytułu szkód w ich lokalach mieszkalnych wskazując, że nie wykazali oni związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy pracami wykonywanymi w lokalu nr (...) a pęknięciami tynku w ich mieszkaniach.

dowód: decyzje k. 41, 42

Pismem z dnia 28 lipca 2010 r. L. K. i J. Ś. odwołały się od decyzji ubezpieczyciela wskazując, że przedłożone przez nie dokumenty potwierdzają zaistniałą szkodę, jak i osobę ubezpieczonego R. Ł. jako sprawcy, zaś ubezpieczyciel nie przeprowadził nawet oględzin lokali mieszkalnych poszkodowanych.

dowód: odwołanie k. 43

W dniu 16 sierpnia 2010 r. pracownik (...) S.A. w W. przeprowadził oględziny lokali mieszkalnych nr (...) przy ul. (...) i sporządził protokoły szkody, w których stwierdził w obu lokalach m.in. występujące pęknięcia na ścianach, sufitach, obniżenie drzwi.

dowód: protokoły szkody k. 44-46, 47-49

J. Ś. i L. K. zleciły sporządzenie prywatnej ekspertyzy rzeczoznawcy budowlanemu, wpisanemu na listę biegłych sądowych z zakresu budownictwa Prezesa Sądu Okręgowego w Koszalinie, M. W., który w swojej ekspertyzie potwierdził, że uszkodzenia w lokalach mieszkalnych nr (...) przy ul. (...) w S. są wynikiem prac prowadzonych w lokalu E. W. w dniu 12 stycznia 2010 r. i oszacował koszt przywrócenia lokalu mieszkalnego nr (...) do stanu sprzed szkody na kwotę 7.000,06 zł, zaś lokalu mieszkalnego nr (...) na kwotę 12.706,76 zł. J. Ś. i L. K. zwróciły się do ubezpieczyciela R. Ł. o ponowne przeanalizowanie sprawy i wypłatę im odszkodowania. Ubezpieczyciel podtrzymał swoją decyzję o odmowie wypłaty odszkodowań.

dowód: wniosek wraz z ekspertyzą M. W. w aktach szkody, zeznania świadka M. W. k. 344-345, decyzja ubezpieczyciela w aktach szkody

Pełnomocnik L. K. i J. Ś. złożył skargę na postępowanie ubezpieczyciela (...) S.A. w W. do Rzecznika Ubezpieczonych. W złożonych do Rzecznika Ubezpieczonych wyjaśnieniach ubezpieczyciel podtrzymał swoje stanowisko o zasadności odmowy wypłaty odszkodowania J. Ś. i L. K., powołując się na zapisy OWU INTER PARTNER, jako wyłączające jego odpowiedzialność.

dowód: pismo pełnomocnika powódek, odpowiedź Rzecznika Ubezpieczonych w aktach szkody

Bezpośrednią przyczyną powstania szkód w lokalach mieszkalnych nr (...) w budynku przy ul. (...) były roboty budowlane wykonywane w lokalu mieszkalnym nr (...) w dniu 12 stycznia 2010 r. Uszkodzenia w lokalu nr (...) leżącym bezpośrednio nad lokalem nr (...) powstały przez rozbiórkę ściany nośnej, wkucie otworu w ścianie nośnej przeciwległej do rozebranej. Nieprawidłowo wykonano nadproża w miejscu nadproży ceglanych poprzez zastosowanie nadproży żelbetonowych L-19, co jest niezgodne ze sztuką budowlaną. Uszkodzenia powstały także wskutek drgań związanych z robotami budowlanymi rozbiórkowymi. Uszkodzenia lokalu nr (...) powstały wskutek drgań wywołanych podczas wyburzania ścian i pracy elektronarzędzi przystosowanych do robót rozbiórkowych. Koszt przywrócenia lokalu nr (...), stanowiącego własność L. K. do stanu sprzed szkody zaistniałej w dniu 12 stycznia 2010 r. wyniósł 12.706,76 zł. Koszt przywrócenia lokalu nr (...), stanowiącego własność J. i M. małżonków Ś. do stanu sprzed szkody zaistniałej w dniu 12 stycznia 2010 r. wyniósł 7000,06 zł. Prace wykonane w lokalu nr (...) polegające na zdemontowaniu ścianek działowych o konstrukcji drewnianej, poszerzeniu dwóch otworów drzwiowych w ścianie nośnej rozdzielonych filarkiem szerokości 2 cegieł, wykuciu otworu drzwiowego w ścianie nośnej, ułożeniu nadproży drzwiowych nad poszerzonymi otworami drzwiowymi, montażu nadproży L-19 na pozostałych otworach drzwiowych wymagały uzyskania pozwolenia na budowę oraz sporządzenia projektu budowlanego wykonawczego.

dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa T. S. k. 396-404

E. W. nie wypłaciła J. Ś. i L. K. żadnych kwot z tytułu odszkodowania za szkodę z dnia 12 stycznia 2010 r.

dowód: z eznania świadka E. W. k. 385

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powódki żądały zapłaty powołując się na szkodę wyrządzoną przez pozwanego R. Ł., który był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego ubezpieczyciela. W myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 232 kpc). Strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na tej stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

Ciężar dowodu faktów tworzących prawo podmiotowe, na podstawie których powód wywodzi swoje roszczenie, spoczywa na powodzie; dotyczy to także faktów uzasadniających jego odpowiedź na zarzuty pozwanego. Natomiast ciężar dowodu faktów uzasadniających żądanie oddalenia powództwa spoczywa na pozwanym.

Sąd poczynił ustalenia faktyczne w sprawie opierając się na dowodach z dokumentów załączonych do pozwu oraz znajdujących się w aktach szkody. Wiarygodność tych dokumentów nie była kwestionowana przez strony, nie budziła również wątpliwości Sądu. Sąd uznał za wiarygodne również zeznania świadków J. Ł. i M. W., bowiem są one jasne, logiczne i spójne i korespondują z dokumentami zgromadzonymi w aktach szkody pozwanego. Jako wiarygodne Sąd ocenił również zeznania świadka E. W., z której wynikało, że zawarła umowę na wykonanie remontu z R. Ł. jako osobą prowadzącą działalność gospodarczą. E. W. potwierdziła, że ramach tej umowy zostały wykute otwory w ścianie oraz została usunięta ściana działowa. Świadek stwierdziła, że nie ubiegała się o zezwolenie na budowę, bo zlecając prace firmie była przekonana, że jeśli coś byłoby niewykonalne, to „fachowcy”, by ją o tym poinformowali.

Zeznania świadka B. K. (k. 345) nie wniosły istotnych informacji do sprawy, bowiem świadek posiadała jedynie ogólne informacje, że prace remontowe przeprowadzone w lokalu E. W. były samowolą budowlaną, w związku z czym inspektor nadzoru budowanego nakazał wstrzymanie prac, a następnie wydał decyzję o wzmocnieniu stropów.

W świetle przeprowadzonego na wniosek powódek postępowania dowodowego nie ulega wątpliwości, że została powódkom wyrządzona szkoda, za którą odpowiedzialność ponosi R. Ł. jako prowadzący działalność gospodarczą, który dopuścił się bezprawnego i zawinionego zachowania. Potwierdza to opinia biegłego T. S., zgromadzona w aktach szkody dokumentacja oraz zeznania świadków J. Ł. i M. W.. Prace budowlane w lokalu E. W. były prowadzone bez wymaganego zezwolenia na przeprowadzenie tych robót. W związku z tym nie było oceny stanu technicznego lokalu E. W. przed rozpoczęciem tych robót budowlanych, stosownego projektu obejmującego cały zakres przebudowy lokalu nr (...), dziennika budowy prowadzonego przez kierownika budowy, nadzoru przebiegu prac ze strony osoby uprawnionej. Sąd nie ma żadnych wątpliwości, że do powstania uszkodzeń w lokalach mieszkalnych powódek doszło po wykonaniu przez R. Ł. prac polegających na rozbiórce ściany nośnej w lokalu nr (...) w dniu 12 stycznia 2010 r., które to prace zostały przeprowadzone niezgodnie ze sztuką budowlaną. Data powstania szkody wynika wprost z pisma skierowanego do zarządcy wspólnoty mieszkaniowej nieruchomości przy ul. (...) w dniu 15 stycznia 2010 r. oraz treści postanowienia Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego z 24 marca 2010 r. Rozbiórka ściany nośnej spowodowała naruszenie konstrukcji całego budynku, w konsekwencji jego drgania, które doprowadziły do pęknięcia ścian i sufitów w lokalach powódek obniżenia drzwi w futrynach. Związek przyczynowy pomiędzy bezprawnym, zawinionym zachowaniem R. Ł. a uszkodzeniami w lokalach mieszkalnych powódek został potwierdzony w opinii biegłego T. S.. To niewłaściwie, sprzeczne z prawem i normami budowlanymi, przeprowadzone przez R. Ł. w lokalu E. W. w dniu 12 stycznia 2010 r., prace spowodowały spękanie ścian wewnętrznych oraz sufitów w lokalach mieszkalnych nr (...).

Opinię biegłego T. S. Sąd uznał za spójną, logiczną i konsekwentną. Strona pozwana nie kwestionowała treści opinii biegłego. Pełnomocnik powódek wniósł natomiast o sprecyzowanie przez biegłego, jakie narzędzia, czy prace spowodowały które uszkodzenia. Biegły wskazał, iż nie można jednoznacznie stwierdzić jaki wpływ na powstanie szkód miały elektronarzędzia zastosowane przez wykonawcę. Szkody w lokalach powódek wynikają z wyburzania ścian bez odpowiedniego zabezpieczenia konstrukcji budynku, nieprawidłowego wykonania nadproży oraz pracy elektronarzędzi (k. 623-624). Analiza treści opinii biegłego T. S. - zarówno pisemnej, jak i pisemnej uzupełniającej - pozwalała na uznanie, że była ona wyczerpująca, rzetelna i wiarygodna. Biegły w sposób przekonujący uzasadnił swoje stanowisko wskazując przeprowadzone czynności i przesłanki, na których się oparł. Proces dochodzenia biegłego do wniosków stanowiących konkluzję opinii był przedstawiony w sposób logiczny i nie budzący wątpliwości Sądu.

Zgodnie z treścią art. 429 kc. kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności. Właścicielka lokalu nr (...) E. W. zawarła umowę na wykonanie prac remontowo-budowlanych z R. Ł. jako profesjonalnie zajmującym się tego typu pracami przedsiębiorcom, tym samym uwolniła się od odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną powódkom.

Przy ustalaniu odpowiedzialności R. Ł., należy mieć na uwadze treść art. 415 § 1 kc., który brzmi: „kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia”.

By móc przypisać odpowiedzialność z tego przepisu, koniecznym jest wystąpienie szkody, wystąpienie czynu niedozwolonego (czyli faktu, za który ustawa czyni odpowiedzialnym dany podmiot) oraz wystąpienie związku przyczynowego między czynem niedozwolonym, a szkodą w tej postaci, iż szkoda jest jego zwykłym następstwem.

Z kolei podstawę odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela stanowił przepis art. 822 § 1, 2 i 4 kc, w myśl którego przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Pojęcie szkody oraz zasady ustalania jej wysokości określają przepisy art. 361 kc. i art. 363 kc. Zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania, z którego szkoda wynikła.

Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić. Odszkodowanie ma wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę.

Naprawienie szkody może nastąpić także według wyboru poszkodowanego przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Z uwagi na prawne i faktyczne ograniczenia, jakie istnieją w zakresie restytucji naturalnej, oraz zważywszy na sytuację rynkową, kompensowanie szkody w drodze odszkodowania pieniężnego znajduje powszechne zastosowanie i stanowi obecnie regułę w obrocie cywilnoprawnym.

Naprawienie szkody przez zapłatę odszkodowania pieniężnego wymaga ustalenia szkody w pieniądzu. Jej rozmiar należy określić według metody różnicowej, a więc poszkodowany może żądać kompensaty uszczerbku wywołanego w jego majątku przez zdarzenie, za które odpowiada podmiot zobowiązany. (por. Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania, 2012, nb 269–270; A. Szpunar, Ustalenie odszkodowania w prawie cywilnym, Warszawa 1975, s. 67 i n.)

Sąd ustalając wysokość szkód, które zostały wyrządzone przez prace budowlane prowadzone przez R. Ł. w lokalu E. W. oparł się na opinii biegłego sądowego T. S., który z kolei uznał za prawidłowe oszacowanie wysokości przywrócenia lokali mieszkalnych powódek do stanu sprzed szkody, dokonane w ekspertyzie M. W..

Bezprawne i przeprowadzone sprzecznie z zasadami sztuki budowlanej prace w lokalu E. W. R. Ł. wykonywał w oparciu o ustną umowę zawartą z właścicielką tego lokalu, w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Wynika to zarówno z oświadczenia R. Ł. znajdującego się w aktach szkody, jak i zeznań E. W. złożonych przed Sądem. Okoliczność ta statuuje odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej zawartej przez R. Ł., jako prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe (...) R. Ł. w S., bowiem powódki wykazały w toku postępowania dowodowego wszystkie przesłanki jego odpowiedzialności deliktowej. Pozwany ubezpieczyciel uchylając się od przyjęcia na siebie odpowiedzialności za szkodę powoływał się również na zapisy Ogólnych Warunków Ubezpieczenia INTER PARTNER (dalej jako: OWU), stanowiących integralną część umowy ubezpieczenia, które to zapisy miały wyłączać odpowiedzialność pozwanego ubezpieczyciela.

Podkreślić jednak należy, że pełnomocnik pozwanego ubezpieczyciela niewłaściwie ocenił rozkład ciężaru dowodowego, bowiem do powódek należało jedynie udowodnienie przesłanek odpowiedzialności deliktowej pozwanego, na pozwanym ubezpieczycielu ciążył zaś obowiązek wykazania zaistnienia okoliczności wyłączających jego odpowiedzialność, na które się powoływał wskazując na zapisy OWU. Samo powołanie się na treść zapisów OWU nie było wystarczające i nie przerzucało ciężaru dowodu na powódki. Ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela, wynikające z postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia, nie może być dalej idące, aniżeli przewidziane w art. 827 § 1 k.c. Zawarte w ogólnych warunkach ubezpieczenia postanowienia (klauzule), iż w pewnych przypadkach szkoda nie jest objęta ubezpieczeniem, nie są niczym innym, jak tylko zastrzeżeniem (wyjątkiem) na korzyść ubezpieczyciela. Jeśli zatem chce on z tego zastrzeżenia skorzystać, musi przeprowadzić, zgodnie z regułą ustanowioną w art. 6 k.c., dowód co do faktów wskazujących na taki przypadek. (por wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 09.06.2015 r., sygn. I ACa 1179/14, www.orzeczenia.ms.gov.pl)

Pełnomocnik pozwanego ubezpieczyciela w sprzeciwie od nakazu zapłaty nie powołał żadnych wniosków dowodowych na okoliczność wykazania okoliczności wyłączających jego odpowiedzialność. W szczególności pełnomocnik pozwanego nie wykazał, że prace w lokalu mieszkalnym E. W. zostały wykonane przez osoby nie będące pracownikami R. Ł.. Tym twierdzeniom pełnomocnika pozwanego ubezpieczyciela przeczą dowody z dokumentów, które znajdują się w aktach szkody pozwanego, a których wiarygodności pozwany nie kwestionował. Fakt, że prace remontowe były wykonywane przez R. Ł. i jego pracowników wynika zarówno z oświadczenia ubezpieczonego, jak i przedłożonej przez

nego umowy zawartej z Aresztem Śledczym w S. w dniu 19.czerwca 2009 r. (vide k. 47 i dalej akt szkodowych). Z treści tej umowy wynika wprost bowiem, że skazani byli pracownikami R. Ł., zgodnie z przepisami kodeksu pracy (§ 2 i 22 umowy). Pozwany ubezpieczyciel nie wykazał również, by prace remontowe prowadzone w lokalu E. W. były wykonywane przy użyciu młotów pneumatycznych bądź kafarów. Biegły T. S. w swojej opinii wskazał, że prace te były wykonywane przy użyciu elektronarzędzi, ale nie był w stanie podać konkretnie ich rodzaju. Nie można również zgodzić się z argumentacją pełnomocnika pozwanego ubezpieczyciela, że jego odpowiedzialność jest wyłączona, gdyż ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody wyrządzone w związku z prowadzeniem prac rozbiórkowych lub wyburzeniowych. Pojęcie prac rozbiórkowych lub wyburzeniowych nie zostało zdefiniowane w OWU. Zdaniem Sądu dokonując wykładni tych postanowień OWU trzeba uwzględnić cel robót -rozbiórkę lub wyburzenie budynku lub budowli albo ich części. Prace prowadzone w lokalu mieszkalnym stanowiącym własność E. W. nie miały doprowadzić do rozbiórki ani wyburzenia budynku położonego przy ul (...). Ich celem była przebudowa tego lokalu, zgodnie z wizją właścicielki (projekt budowlany nie był bowiem sporządzony). Usunięcia ściany działowej, czy wykucia szerszych otworów drzwiowych nie można uznać za prace rozbiórkowe czy wyburzeniowe, ich celem i rezultatem jest bowiem zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, a nie jego wyburzenie lub rozbiórka.

Na podstawie treści OWU nie można ustalić, że zaistniały okoliczności w nich wskazane, wyłączające odpowiedzialność pozwanego. A taki właśnie wniosek dowodowy złożył pełnomocnik pozwanego w pkt 5 sprzeciwu od nakazu zapłaty. Wreszcie pozwany ubezpieczyciel nie złożył żadnych wniosków na okoliczność wykazania, że szkoda powstała wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczonego bądź jego pracowników. Rażące niedbalstwo w rozumieniu art. 827 § 1 k.c., w przypadku nieprzewidywania szkody jako skutku działania lub zaniechania, można przypisać danej osobie tylko wówczas, gdy dopuściła się ona przekroczenia podstawowych, elementarnych zasad ostrożności. Chodzi zatem tylko o takie przypadki, gdy osoba postępuje w sposób oczywiście sprzeczny z zasadami bezpieczeństwa powszechnie znanymi i rozumianymi nawet przez osoby o niskim poziomie intelektualnym. Jej zachowanie winno graniczyć z umyślnością. Należy wyraźnie odróżnić "rażące niedbalstwo" od "zwykłego niedbalstwa", czyli takiego zachowania osoby, która przewiduje skutki swojego działania lub zaniechania, lecz spodziewa się, że ich uniknie oraz gdy skutków tych nie przewiduje, chociaż może i powinna je przewidzieć. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25.06.2014r., I Aca 622/13, Lex nr 1488702) P.,iotowe szkody wynikły z braku wiedzy z zakresu sztuki budowlanej R. Ł. i jego pracowników, a nie z powodu naruszenia przez nich powszechnie znanych zasad bezpieczeństwa. Wiedza z zakresu sztuki budowlanej ma charakter specjalistyczny, a nie powszechnie znany, wobec czego R. Ł. i jego pracownikom można zarzucić zwykłe niedbalstwo, bowiem nie przewidzieli oni skutków prowadzonych przez siebie prac, choć mogli i powinni byli je przewidzieć.

Całokształt powyższych rozważań prowadził Sąd do stwierdzenia, że roszczenia powódek zasługują na uwzględnienie w całości. Sąd na podstawie art. 822 § 1 kc w zw. z art. 805 § 1 kc zasądził od pozwanego ubezpieczyciela na rzecz powódek tytułem odszkodowania pozwalającego na przywrócenie im stanowiących ich własność lokali mieszkalnych do stanu sprzed szkody zaistniałej w dniu 12 stycznia 2010 r. -kwotę 7000,06 zł na rzecz J. Ś. oraz kwotę 12.706,76 zł na rzecz L. K., przy czym za zapłatę tych kwot pozwany ubezpieczyciel odpowiada in solidum, a nie solidarnie, z R. Ł. wobec którego obowiązek zapłaty tych kwot wynika z prawomocnego nakazu zapłaty z dnia z dnia 25 lipca 2014 r., sygn. I Nc 3573/13.

O roszczeniu odsetkowym Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc, przy uwzględnieniu zmiany brzmienia tego przepisu obowiązującej od dnia 1 stycznia 2016 r., w zw. z art. 817 § 1 kc, W ocenie Sąd nic nie stało na przeszkodzie, by ubezpieczyciel wypłacił powódkom odszkodowanie w ustawowym terminie, gdyby tylko w sposób rzetelny i profesjonalny przeprowadził postępowanie likwidacyjne. Sąd po zapoznaniu się dokumentami w aktach szkody powziął spostrzeżenie, że postępowanie ubezpieczyciela zamiast polegać na profesjonalnym zbadaniu i ocenie roszczeń powódek, zmierzało jedynie do znalezienia przesłanek uzasadniających ich oddalenie. Świadczy o tym chociażby okoliczność, że do oględzin lokali powódek doszło dopiero po wydaniu przez ubezpieczyciela pierwszej odmownej decyzji co do wypłaty odszkodowań. J. Ś. zgłosiła szkodę w dniu 17 maja 2010 r., a zatem odsetki ustawowe za opóźnienie w wypłacie odszkodowania należały się jej od 18 czerwca 2010 r., L. K. zaś zgłosiła szkodę

ubezpieczycielowi w dniu 14 maja 2010 r., a zatem ubezpieczyciel pozostawał w opóźnieniu wobec niej od dnia 15 czerwca 2010 r.

Ponieważ pozwany ubezpieczyciel przegrał proces w całości, był on na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc, zobowiązany zwrócić powódkom poniesione przez nie koszty procesu w całości. Na koszty poniesione przez J. Ś. składały się: opłata od pozwu w kwocie 351 zł; opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł, poniesione z zaliczki uiszczonej przez powódkę koszty opinii biegłego- 774,32 zł, koszt zastępstwa procesowego profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 1200 zł.(§ 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu-t.j. Dz.U.2013.490 ze zm. w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych /Dz.U. 2015.1804/). Na koszty poniesione przez L. K. składały się: opłata od pozwu w kwocie 636 zł; opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł, koszt zastępstwa procesowego profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 2400 zł.(§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu-t.j. Dz.U.2013.490 ze zm. w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych /Dz.U. 2015.1804/). Za zapłatę kosztów procesu co do kwoty 1305 zł w przypadku J. Ś. i co do kwoty 2576 zł w przypadku L. K., pozwany odpowiada in solidum z R. Ł. wobec którego obowiązek zapłaty tych kwot wynika z prawomocnego nakazu zapłaty z dnia z dnia 25 lipca 2014 r., sygn. I Nc 3573/13.